

ΕΛΙΔΕΚ.
Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας

Περιγραφή Χρηματοδοτούμενου Ερευνητικού Έργου
1η Προκήρυξη Ερευνητικών Έργων ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. για την
ενίσχυση των Μελών ΔΕΠ και Ερευνητών/τριών και την
προμήθεια ερευνητικού εξοπλισμού μεγάλης αξίας

**Τίτλος Ερευνητικού Έργου:
Πανδέκτης Βυζαντινής Φιλοσοφίας
(SBPh)**

**Επιστημονική Υπεύθυνη:
Κατερίνα Ιεροδιακόνου**

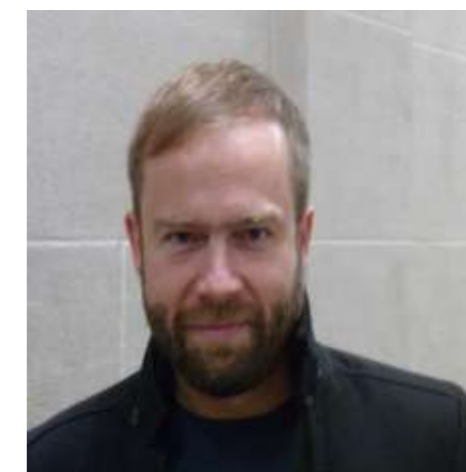
**Μέλη Ερευνητικής Ομάδας:
Παντελής Γκολίτσης
Ιωάννης Παπαχρήστου
Δάφνη Αργύρη**

**Επιστημονική Περιοχή:
Ανθρωπιστικές Επιστήμες: Φιλοσοφία**

**Φορέας Προέλευσης και Χώρα:
Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης,
Ελλάδα**

**Φορέας Υποδοχής:
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο
Αθηνών**

**Ιστοσελίδα προβολής του Έργου:
www.byphil.gr**

Ποσό Χρηματοδότησης: 146.132 €

**Διάρκεια Χρηματοδότησης:
2019-2022 (36 μήνες)**

Σύνοψη Ερευνητικού Έργου

Η βυζαντινή φιλοσοφία αποτελεί την λιγότερο γνωστή περίοδο της ιστορίας της φιλοσοφίας. Αναμφίβολα, αυτό που πρωτίστως χρειάζεται για τη μελέτη της βυζαντινής φιλοσοφίας είναι ένας *Πανδέκτης Βυζαντινής Φιλοσοφίας*, στον οποίο συλλέγονται τα βασικά και πιο αντιπροσωπευτικά κείμενα των Βυζαντινών στοχαστών σε μια εύχρηστη και αξιόπιστη έκδοση που θα συνοδεύεται από μεταφράσεις. Ο *Πανδέκτης*, που θα δημιουργήσουμε, θα περιέχει επιλεγμένα βυζαντινά φιλοσοφικά κείμενα στο πρωτότυπο και σε αγγλική μετάφραση, καθώς επίσης και σχόλια που τοποθετούν αυτά τα κείμενα στο ιστορικό τους πλαίσιο προσφέροντας και φιλοσοφική ανάλυσή τους. Τα κείμενα θα καλύπτουν την περίοδο από τον 8^ο έως τον 15^ο αιώνα και θα εγείρουν σημαντικά ζητήματα στα πεδία της λογικής, της γνωσιοθεωρίας, της μεταφυσικής, της φυσικής φιλοσοφίας, της ψυχολογίας, της ηθικής και της πολιτικής φιλοσοφίας. Ελπίζουμε ότι ο *Πανδέκτης* θα αποτελέσει απαραίτητο έργο αναφοράς και οδηγό για την περαιτέρω μελέτη της βυζαντινής φιλοσοφίας βοηθώντας στην κατανόηση του ιδιαίτερου χαρακτήρα της, που συνδυάζει τις αρχαίες φιλοσοφικές παραδόσεις με την χριστιανική πίστη των βυζαντινών στοχαστών.

Πρωτοτυπία του Ερευνητικού Έργου

Ο Πανδέκτης Βυζαντινής Φιλοσοφίας θα είναι η πρώτη ανθολογία της βυζαντινής φιλοσοφικής παραγωγής. Θα συλλέξουμε σημαντικά και αντιπροσωπευτικά κείμενα που θα μεταφραστούν και θα σχολιαστούν. Η μεθοδολογική μας προσέγγιση θα είναι αυτή του ιστορικού της φιλοσοφίας. Θα τοποθετήσουμε αυτά τα κείμενα στο ιστορικό τους πλαίσιο και, επίσης, θα επιχειρήσουμε να αξιολογήσουμε τη συμβολή τους σε φιλοσοφικά ζητήματα που κληρονόμησαν από την αρχαιότητα. Ο Πανδέκτης θα ανασυστήσει τη λησμονημένη εικόνα της βυζαντινής φιλοσοφίας, θα παρουσιάσει με σαφήνεια τα φιλοσοφικά ενδιαφέροντα και τις διαμάχες στις οποίες συμμετείχαν οι βυζαντινοί στοχαστές επί αιώνες, και με αυτό τον τρόπο θα προσφέρει μια πιο ολοκληρωμένη κατανόηση του βυζαντινού κόσμου.

Αναμενόμενα αποτελέσματα & Αντίκτυπος του Ερευνητικού Έργου

Το αποτέλεσμα του Ερευνητικού Έργου θα είναι ο δίτομος *Πανδέκτης Βυζαντινής Φιλοσοφίας*. Ο πρώτος τόμος θα περιέχει Εισαγωγή, Προλεγόμενα, Λογική, Μεταφυσική, και ο δεύτερος Φυσική Φιλοσοφία, Ψυχολογία, Ηθική, βιβλιογραφία/πίνακες.

Η δημοσίευση του *Πανδέκτη* θα ωφελήσει διαφορετικές ομάδες ανθρώπων:

- Ιστορικούς της φιλοσοφίας που ενδιαφέρονται για την αρχαία και τη μεσαιωνική φιλοσοφία.
- Ιστορικούς της βυζαντινής περιόδου που αντιλαμβάνονται ότι, για να κατανοήσουμε καλύτερα μια περίοδο της βυζαντινής ιστορίας, είναι απαραίτητη μια καλή γνώση της πνευματικής της παραγωγής.
- Ιστορικούς των ιδεών που θα τους δοθεί η ευκαιρία να ικανοποιήσουν την πνευματική τους περιέργεια για την εξέλιξη θεωριών σε μια περίοδο της ιστορίας της σκέψης για την οποία λίγα πράγματα είναι γνωστά.
- Επιπλέον, ο *Πανδέκτης* θα είναι απαραίτητος για τη διδασκαλία της βυζαντινής φιλοσοφίας σε πανεπιστημιακό επίπεδο, που είναι και ο μόνος τρόπος δυνατότητας συνέχισης της ακαδημαϊκής έρευνας στο πεδίο αυτό.
- Τέλος, το ευρύ κοινό που ενδιαφέρεται για την ιστορία της πνευματικής ζωής κατά τους μεσαιωνικούς χρόνους και θα ανακαλύψει μια αποθησαύριση συγγραφέων και ιδεών που γεφυρώνει το χάσμα ανάμεσα στην ύστερη αρχαιότητα και την πρώιμη Αναγέννηση.

Η σημασία της χρηματοδότησης

Η χρηματοδότηση από το Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας μάς δίνει την ευκαιρία να δημιουργήσουμε ένα διεθνή πόλο ενδιαφέροντος για τη βυζαντινή φιλοσοφία, μέσω της δημοσίευσης του *Πανδέκτη Βυζαντινής Φιλοσοφίας*, την οργάνωση ημερίδων, συμποσίου και ενός διεθνούς συνεδρίου που θα λάβουν χώρα στην Αθήνα. Με αυτό τον τρόπο, η χρηματοδότηση προωθεί τον φιλοσοφικό διάλογο, και ειδικότερα τη διεύρυνση της γνώσης μας για τη φιλοσοφία στο Βυζάντιο.

ΕΛΙΔΕΚ.
Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Λ. Συγγρού 185 & Σάρδεων 2
ΤΚ. 17121, Νέα Σμύρνη, Ελλάδα
210 64 12 410, 420
communication@elidek.gr
www.elidek.gr